

Theater Na de Dam
Atelier

TEGEN HET VERGETEN

Thema's: Herdenken nu, Holocaust, Roma- en Sintivervolging

Locatie: Amsterdam, Nederland

Door: Femke Heskes

Dit verhaal gaat over het Namenmonument op de Weesperstraat in Amsterdam. Hebben we eigenlijk altijd plaatjes in boeken, monumenten of een nationale herdenking nodig om belangrijke dingen, zoals de Tweede Wereldoorlog en de mensen die daarbij omkwamen, te herinneren? Passen die dingen niet gewoon in ons hoofd? Waarom vergeten we steeds?

PERSONAGES   ACTEUR 1
                          ACTEUR 2
                          ACTEUR 3
                          ACTEUR 4

De acteurs vertellen samen het verhaal aan het publiek

ACTEUR 1   Welkom

ACTEUR 2   Wij gaan voor jullie een voorstelling spelen
                          Voor deze voorstelling hebben wij ons laten inspireren
                          door het Namenmonument, hier op de Weesperstraat

ACTEUR 3   Daar waar vroeger het hart van de Jodenbuurt was

ACTEUR 4   Daar waar eerst het monument van Joodse erkentelijkheid
                          heeft gestaan
                          Deze heeft de Joodse raad als dankbetuiging
                          aan de Amsterdammers geschonken,
                          voor hen die de Joodse bevolking hebben geholpen
                          tijdens de Tweede Wereldoorlog

ACTEUR 1   Wacht, mogen wij hier wel wat over zeggen?

ACTEUR 2   Hoezo niet?

ACTEUR 1   Nou, er staan hier vier witte Nederlanders...

ACTEUR 2   Ik ben half Joods

ACTEUR 1   O, dat wist ik niet
Maar ik bedoel
Dit is niet ons verhaal

ACTEUR 2   Maar je bent toch nu een acteur?

ACTEUR 1   Ja

ACTEUR 2   Dan doe je toch alsof?

ACTEUR 1   Ja, nou, ja, kijk,
het is zeg maar dat...

ACTEUR 2   Mag je alleen een verhaal vertellen als jij als acteur
je met de persoon uit het waargebeurde verhaal kan identificeren?

ACTEUR 1   Nou...

ACTEUR 2   Het is theater
En wacht maar
Jij bent dan wel niet Joods, maar je zal je verbazen
over hoe jij je toch in het verhaal van de ander kan verplaatsen
Niet zo wij/zij denken

ACTEUR 1   Wij/zij?

ACTEUR 2   Hokjes?

ACTEUR 1   Oooo

ACTEUR 2   Wees een beetje fluid

ACTEUR 1   Fluid?

ACTEUR 2   Fluïde

ACTEUR 1   Huh?

ACTEUR 2   Google maar

ACTEUR 3 heeft genoeg van de discussie en onderbreekt

ACTEUR 3   Goed
Het monument van de Joodse raad werd verplaatst
naar het Weesperplein, hier om de hoek
Maar op de Weesperstraat is toen het Namenmonument gekomen
“Een monument hier”

ACTEUR 4   Al eerder was er een monument met alle honderdtweeduizend

namen
van hen die zijn omgekomen tijdens de Holocaust,
dat is de Jodenvervolging,
en de Porajmos,
dat is de vervolging van de Roma en Sinti

- ACTEUR 1** “Een monument daar”
Op de Plantage Middenlaan, in de Hollandsche Schouwburg,
staan in de hal op de muur namen van de weggevoerde families
en een altijd brandende vlam
- ACTEUR 3** Maar op deze muur staan slechts de achternamen geschreven
Kijk, er zijn misschien wel meer dan honderd mensen
die Cohen van achter heten,
dus die werden allemaal in hetzelfde laatje gestopt,
terwijl al deze unieke personen een eigen verhaal hebben
- ACTEUR 4** Dus, toen kwam het Namenmonument
Een monument voor de honderdtweeduizend Nederlandse Joden,
Sinti en Roma die tijdens de Tweede Wereldoorlog
door de nazi's zijn vermoord
- ACTEUR 1** Mensen die nooit een graf kregen
- ACTEUR 2** Als je het monument van boven zou bekijken,
omvat het vier Hebreeuwse letters
die samen het woord ‘lezécher’ vormen
dat betekent: ‘in herinnering aan’
- ACTEUR 1** Witte kiezelstenen kunnen volgens een oeroude Joodse traditie
bij de namen worden gelegd, als een teken dat het graf
– of in dit geval monument –
met een bezoek is vereerd
- ACTEUR 2** Wij zijn er geweest
Wij zijn er doorheen gelopen
Een labyrint van gangen
met aan beide zijden twee meter hoge bakstenen muren
In elke baksteen staat gegraveerd:
een naam, geboortedatum en leeftijd van overlijden
- ACTEUR 3** We hebben de stenen aangeraakt
- ACTEUR 4** En daar
Daar werd iets in ons wakker
- ACTEUR 2** Iets kwam daar tot leven
- ACTEUR 3** Een glimp, een vraag, een verbeelding
- ACTEUR 4** Wij kozen ieder een naam uit
Een naam waarvan we het laatje wilde openschuiven
Waarvan we het verhaal tot leven willen roepen

Om ons te herinneren aan wat was
en wat we er nu van kunnen leren

ACTEUR 1 In de hoop dat we hierdoor een beetje beter onthouden
Een beetje minder vergeten
Een beetje

ALLEN Tegen het vergeten

In 2022 ging de voorstelling ‘Tegen het vergeten’ in première in Amsterdam-Oost (regie: Femke Heskes – productiehuis: Plein Theater). Een muzikale voorstelling gespeeld door vier jongeren uit de wijk, die samen op zoek gingen naar misschien vergeten namen uit het nieuwe Namenmonument op de Weesperstraat. Om deze namen, en vooral de mensen die daarbij horen, samen te herinneren.